

XÂY DỰNG BỘ TIÊU CHÍ NÔNG THÔN MỚI GIAI ĐOẠN 2026-2030: Một số vấn đề đặt ra trong bối cảnh mới

TRẦN CÔNG THẮNG, NGUYỄN NGỌC LUÂN

Viện Chiến lược, Chính sách nông nghiệp và môi trường, Bộ Nông nghiệp và Môi trường

1. VAI TRÒ NỀN TẢNG CỦA BỘ TIÊU CHÍ NÔNG THÔN MỚI

Để cụ thể hóa mục tiêu xây dựng nông thôn mới (NTM) theo Nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 5/8/2008 của Ban Chấp hành Trung ương khóa X về nông nghiệp, nông dân, nông thôn, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Bộ tiêu chí quốc gia về NTM giai đoạn 2010-2020 (Quyết định số 491/QĐ-TTg ngày 16/4/2009). Nội dung bộ tiêu chí NTM bao quát trên nhiều lĩnh vực, từ quy hoạch, hạ tầng, kinh tế, văn hóa, xã hội, môi trường cho đến hệ thống chính trị, an ninh, quốc phòng... Qua các giai đoạn, bộ tiêu chí không ngừng được hoàn thiện, cho đến nay đã trở thành “xương sống” của Chương trình mục tiêu quốc gia (MTQG) xây dựng NTM.

Thực tiễn triển khai Chương trình MTQG xây dựng NTM 15 năm qua (2010-2025) cho thấy, bộ tiêu chí NTM là cơ sở quan trọng để xác định mục tiêu và hoạch định chính sách xây dựng NTM; là căn cứ để thiết kế nội dung, phân công nhiệm vụ chủ trì, phối hợp cho các bộ, ban, ngành, tổ chức chính trị - xã hội các cấp; là công cụ để lập kế hoạch, tổ chức thực hiện và giám sát, đánh giá kết quả; là thước đo để rà soát, thẩm tra, thẩm định, xét công nhận địa phương đạt chuẩn NTM.

Nhờ có bộ tiêu chí NTM, các địa phương xác định được các mục tiêu phấn đấu cụ thể, phù hợp với khả năng thực hiện và điều phối nguồn lực một cách thiết thực, hài hòa hơn giữa các ưu tiên. Kết quả xây dựng NTM phản ánh qua bộ tiêu chí còn cho thấy những chuyển biến của khu vực nông thôn trên các lĩnh vực khác nhau, đồng thời giúp nhận diện được những tồn tại, khó khăn, vướng mắc để rút kinh nghiệm, phục vụ xây dựng cơ chế, chính sách, cách làm phù hợp với yêu cầu thực tiễn. Ngoài ra, việc tích hợp các mục tiêu phát triển bền vững, mục tiêu chiến lược quốc gia hay mục tiêu, nhiệm vụ ngành vào bộ tiêu chí NTM còn nâng cao trách nhiệm thực hiện của các địa phương, góp phần tăng cường hiệu quả công tác quản lý nhà nước ở khu vực nông thôn, đóng góp cho sự phát triển chung của cả nước.

Với những vai trò đó, có thể nói bộ tiêu chí NTM là công cụ nền tảng định hướng toàn diện cho quá trình xây dựng NTM. Việc xác định mục tiêu, tổ chức bộ máy, chỉ đạo triển khai, huy động nguồn lực, hay phân cấp, phân quyền, giám sát, đánh giá đều cần có bộ tiêu

chí NTM làm cơ sở để đảm bảo tính nhất quán trong toàn bộ tiến trình. Trong giai đoạn mới, với những thay đổi sâu rộng về hệ thống chính trị và sắp xếp lại đơn vị hành chính, yêu cầu xây dựng và hoàn thiện bộ tiêu chí NTM phù hợp với bối cảnh mới càng trở nên hết sức cấp thiết.

2. SỰ KHỞI ĐẦU MỚI TỪ GIAI ĐOẠN 2026-2030

Việc thực hiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp đặt ra yêu cầu xây dựng NTM phải làm mới trên nhiều phương diện. Sau khi sắp xếp lại các đơn vị hành chính cấp tỉnh và cấp xã, bỏ cấp huyện, cả nước hiện có 34 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và 3.321 đơn vị hành chính cấp xã (gồm 2.621 xã, 687 phường và 13 đặc khu). Các xã sau khi sáp nhập có sự thay đổi toàn diện về quy mô và tổ chức, kéo theo mọi tiêu chí về hạ tầng, kinh tế, văn hóa, xã hội, môi trường, hệ thống chính trị... đều khác biệt hẳn về chất và lượng so với mô hình cũ. Quy hoạch xã cũng phải được xây dựng lại. Do đó, không thể coi một xã mới được thành lập trên cơ sở các xã đã đạt chuẩn NTM trước đây thì mặc nhiên trở thành xã đạt chuẩn NTM. Các xã sẽ cần được đánh giá lại từ đầu, điều này cũng tương tự đối với cấp tỉnh, còn cấp huyện đã hoàn thành sứ mệnh.

Như vậy, các kết quả xây dựng NTM đến hết tháng 6/2025 đã có thể khép lại khi mô hình chính quyền địa phương hai cấp chính thức vận hành từ 1/7/2025. Những thành tựu đạt được rất đáng được ghi nhận, đó là dấu mốc có tính lịch sử sau chặng đường 15 năm xây dựng NTM với các mục tiêu cơ bản đến hết năm 2025 đã hoàn thành. Kể từ năm 2026 toàn bộ các địa phương sẽ cùng trở lại vạch xuất phát với đích đến là một bộ tiêu chí mới, hướng tới một diện mạo mới, sức sống mới, đột phá hơn, toàn diện hơn, đồng hành cùng khát vọng vươn mình của đất nước.

3. MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI XÂY DỰNG BỘ TIÊU CHÍ NÔNG THÔN MỚI

Thứ nhất, giai đoạn 2026-2030 chỉ nên tập trung thực hiện một bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM

Giai đoạn 2010-2015, khi bắt đầu Chương trình MTQG xây dựng NTM, cả nước thực hiện duy nhất một bộ tiêu chí NTM, áp dụng ở cấp xã, phân theo 7 vùng sinh thái. Đó là sự khởi đầu phù hợp đối với một chương trình vừa mới, vừa lớn, sau đó mới tiếp nối bằng NTM nâng cao, NTM kiểu mẫu ở các giai đoạn tiếp theo.

Nông thôn mới hiện đại có môi trường sống an toàn, giàu bản sắc văn hóa truyền thống

Giai đoạn 2026-2030 đặt ra yêu cầu NTM cần xây mới trên nền móng mới. So với trước đây, kinh nghiệm là một thuận lợi lớn, nhưng thách thức càng lớn hơn. Bước đi lịch sử trong “sắp xếp lại giang sơn” đòi hỏi xây dựng NTM cần có cách tiếp cận thích hợp; cần thiết lập một bộ máy chỉ đạo và quản lý đồng bộ, tương thích với hệ thống chính trị các cấp vốn đã được tinh giản mạnh; cần tích hợp và lồng ghép hiệu quả giữa các chương trình MTQG; cùng với đó là hàng loạt các vấn đề liên quan đến hoàn thiện cơ chế, chính sách, quy định, hướng dẫn thực hiện...

Chính vì thế, cũng như giai đoạn 2010-2015, xây dựng NTM giai đoạn 2026-2030 chỉ nên tập trung vào một bộ tiêu chí xã đạt chuẩn NTM, bởi đó là nền tảng cơ bản nhất của Chương trình. Bộ tiêu chí này vừa kế thừa các nội dung cần thiết từ bộ tiêu chí giai đoạn 2021-2025, đảm bảo phù hợp với quy mô và bộ máy của một “xã lớn” hay một “huyện thu nhỏ”, vừa phải thể hiện những yêu cầu đột phá, vừa đặc biệt chú trọng tới nội dung giảm nghèo và an sinh xã hội (khi định hướng giai đoạn tới sẽ tích hợp Chương trình MTQG xây dựng NTM và Chương trình MTQG giảm nghèo bền vững).

Đối với những xã “về đích” sớm, Trung ương không quy định tiêu chí xã NTM nâng cao hay xã NTM kiểu mẫu như giai đoạn trước. Trên tinh thần mạnh dạn đổi mới và thực hiện chủ trương đẩy mạnh phân cấp, phân

quyền, các địa phương cần chủ động phát huy khả năng sáng tạo của mình trong lựa chọn bước đi, tên gọi, mô hình thích hợp để tiếp tục phấn đấu thực hiện, tạo nên bản sắc riêng trong bức tranh chung về NTM của cả nước. Bên cạnh đó, các tỉnh, thành cũng cần chú ý tình hình thực tế và tính chất nông thôn của các phường và đặc khu trên địa bàn, vận dụng những tiêu chí thích hợp từ bộ tiêu chí xã NTM làm quy định để đánh giá, xét công nhận hoàn thành nhiệm vụ xây dựng NTM.

Thứ hai, cần phân loại lại các nhóm xã theo điều kiện phát triển thay cho cách phân loại theo vùng sinh thái

Một trong những mục tiêu của Bộ tiêu chí quốc gia về NTM là tạo động lực phấn đấu thực hiện phù hợp với điều kiện thực tế của mỗi địa phương. Vì vậy, các tiêu chí được xây dựng phải bảo đảm tính khả thi cho từng nhóm xã có đặc điểm kinh tế - xã hội tương đồng hoặc không quá khác biệt, để các xã trong cùng một nhóm có các chỉ tiêu chung, thích hợp trong khả năng phấn đấu thực hiện.

Cách phân loại xã theo 7 vùng sinh thái trong các giai đoạn vừa qua tuy đã cố gắng gắn với điều kiện đặc thù về tự nhiên, kinh tế, văn hóa, xã hội của các vùng miền, nhưng một bất cập rõ nét nhất đó là các xã khó khăn khó có thể theo kịp các chỉ tiêu vùng, tạo ra sự chênh lệch về kết quả xây dựng NTM ngay nội vùng và nội tỉnh. Điển hình như các xã miền núi thuộc tỉnh

Bình Phước, vốn mang nhiều nét đặc trưng của vùng Tây Nguyên, song phải áp dụng đánh giá theo các tiêu chí của vùng Đông Nam bộ; hoặc trường hợp các xã thuộc 9 huyện miền núi phía Tây của tỉnh Quảng Nam, dù đã rất nỗ lực song kết quả thực hiện các tiêu chí còn một khoảng cách rất xa so với các xã thuộc 9 huyện, thị, thành phố đồng bằng ven biển phía Đông của tỉnh.

Do đó, cách phân loại xã theo Bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM giai đoạn 2026-2030 cần xác định lại để phù hợp với điều kiện phát triển của các xã thay cho cách phân loại theo vùng. Hướng xây dựng được đề xuất tập trung theo 3 nhóm xã: (1) Nhóm xã khó khăn khu vực miền núi, biên giới, bãi ngang ven biển và hải đảo; (2) Nhóm xã trung bình, có nông nghiệp là lĩnh vực sản xuất chính, ít chịu tác động của quá trình công nghiệp hóa, đô thị hóa; (3) Nhóm xã phát triển, chịu tác động mạnh của quá trình công nghiệp hóa, đô thị hóa, cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo hướng công nghiệp, dịch vụ.

Thứ ba, các tiêu chí xã NTM cần được tinh gọn hơn và đồng bộ với các nhóm nội dung thành phần của Chương trình

Bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM và xã NTM nâng cao giai đoạn 2021-2025 đều gồm 19 tiêu chí, mỗi tiêu chí lại chia thành các chỉ tiêu nhỏ. So với những yêu cầu hiện nay, kết cấu của bộ tiêu chí NTM cấp xã giai đoạn 2021-2025 bộc lộ một số hạn chế như: chưa được cô đọng thành những nhóm vấn đề trọng tâm của phát triển nông thôn (ví dụ: hạ tầng kinh tế - xã hội là một nhóm vấn đề trọng tâm, nhưng được chia nhỏ thành 8 tiêu chí); chưa thể hiện được những đột phá lớn (ví dụ: phát triển nguồn nhân lực, khoa học - công nghệ và chuyển đổi số); thiếu chiều sâu đối với các vấn đề liên quan đến chất lượng cuộc sống, an sinh xã hội (ví dụ: một số chỉ tiêu về y tế chỉ quy định đối với mức nâng cao, trong khi đó cũng là yêu cầu cần thiết đối với mức đạt chuẩn; ngược lại chỉ tiêu về bình đẳng giới cần được nâng cao nhưng chỉ quy định đối với mức đạt chuẩn); còn trùng lặp và phân tán, nhiều nội dung còn “nhỏ lẻ” không phù hợp với quy mô mới của xã sau sáp nhập (ví dụ: các chỉ tiêu về mô hình kinh tế ứng dụng công nghệ cao, có sản phẩm OCOP, ứng dụng chuyển đổi số để truy xuất nguồn gốc, sản phẩm chủ lực bán qua kênh thương mại điện tử, vùng nguyên liệu được cấp mã số vùng trồng... chủ yếu xoay quanh một, hai mô hình tích hợp đủ các yếu tố theo yêu cầu); cấu trúc 19 tiêu chí chưa đồng bộ với 11 nhóm nội dung thành phần (ví dụ: các nội dung liên quan đến hành chính công, ứng dụng công nghệ thông tin, tiếp cận pháp luật, bình đẳng giới nằm ở các tiêu chí khác nhau nhưng được đặt trong một nhóm nội dung thành phần số 08).

Về cơ bản, với sự thay đổi về quy mô và tổ chức của các xã, khung Bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM giai đoạn 2026-2030 cần được sắp xếp lại theo hướng tinh gọn hơn, phản ánh được những nhóm vấn đề căn bản nhất, mỗi nhóm tiêu chí chia thành những chỉ tiêu cụ thể, và được thiết kế đồng bộ với các nhóm nội dung thành phần của Chương trình MTQG xây dựng NTM và giảm nghèo bền vững giai đoạn 2026-2035. Theo đó, 10 nhóm vấn đề trọng tâm được đề xuất thành 10 tiêu chí NTM gồm: (1) Quy hoạch; (2) Hạ tầng kinh tế - xã hội; (3) Kinh tế nông thôn; (4) Nguồn nhân lực; (5) Văn hóa, Giáo dục, Y tế; (6) Giảm nghèo và An sinh xã hội; (7) Khoa học công nghệ và Chuyển đổi số; (8) Môi trường và cảnh quan nông thôn; (9) Hệ thống chính trị và Hành chính công; (10) Tiếp cận pháp luật và An ninh, Quốc phòng.

Thứ tư, cùng với xây dựng xã NTM, cần nghiên cứu triển khai thí điểm xây dựng xã nông thôn hiện đại

Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII (2021), Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 16/6/2022 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về nông nghiệp, nông dân, nông thôn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, Quyết định số 150/QĐ-TTg ngày 28/01/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược phát triển nông nghiệp và nông thôn bền vững giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 đều nhấn mạnh định hướng xây dựng “nông nghiệp sinh thái, nông thôn hiện đại, nông dân văn minh”. Trong ba thành tố này, “nông thôn hiện đại” chính là mô hình mà Chương trình MTQG xây dựng NTM và giảm nghèo bền vững giai đoạn 2026-2035 cần hướng tới.

Hiện nay, khái niệm “nông thôn hiện đại” chưa có định nghĩa thống nhất trong các văn bản pháp lý, song có thể khái quát rằng đó là không gian nông thôn với hạ tầng đồng bộ, hiện đại và kết nối; kinh tế đa dạng, ứng dụng công nghệ cao, thông minh; xã hội văn minh, bình đẳng, đảm bảo an sinh xã hội; môi trường sống an toàn, giàu bản sắc văn hóa truyền thống; cảnh quan sáng - xanh - sạch - đẹp; quản trị hiệu quả; an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội được giữ vững. Mô hình này phản ánh một trình độ phát triển cao của nông thôn, thể hiện rõ sự khác biệt vượt trội với mặt bằng chung.

Trên thực tế, hiện nay một số xã đã bước đầu tiệm cận với những đặc trưng của nông thôn hiện đại. Tuy nhiên, xây dựng nông thôn hiện đại vẫn là một hướng tiếp cận mới, không chỉ ở Việt Nam mà cả trên thế giới. Một số mô hình mới như “làng thông minh (smart village)” hay “làng sinh thái (eco-village)” chưa bao quát đầy đủ nội hàm của nông thôn hiện đại. Do tính mới của nông thôn hiện đại, trong giai đoạn 2026-2030 chỉ nên xây dựng thí điểm ở cấp xã tại những địa phương thực sự có điều kiện đáp ứng được yêu cầu,

Cơ giới hóa, hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn góp phần mở rộng quy mô sản xuất và giải phóng sức lao động nông thôn

tạo cơ sở cho việc nhân rộng trong các giai đoạn tiếp theo. Để triển khai, Trung ương cần ban hành Khung thí điểm xây dựng xã nông thôn hiện đại, làm căn cứ để các địa phương linh hoạt áp dụng.

Thứ năm, định hướng xây dựng Bộ tiêu chí NTM cấp thôn, bản theo hướng phát triển cộng đồng

Từ giai đoạn 2021-2030, xây dựng NTM cấp thôn, bản bắt đầu được đề cập đến trong Văn kiện Đại hội Đảng XIII, Nghị quyết 19-NQ/TW và Quyết định 150/QĐ-TTg, khẳng định vị trí quan trọng của cấp thôn, bản trong xây dựng NTM, nhằm “đem lại chuyển biến tích cực, rõ nét hơn về nếp sống tới từng thôn, bản, ấp, hộ gia đình và cuộc sống trực tiếp của mỗi người dân sinh sống ở nông thôn”. Hiện nay, vai trò của cấp thôn, bản càng trở nên thiết yếu khi việc sáp nhập các xã kéo theo khoảng cách lớn hơn về quản lý và tiếp cận dịch vụ công giữa chính quyền và người dân. Trong bối cảnh đó, mỗi thôn, bản trở thành một mắt xích trung gian kết nối giữa Nhà nước và cộng đồng, giữa chính quyền và người dân.

Theo một số kết quả nghiên cứu trong Chương trình Khoa học và công nghệ phục vụ xây dựng NTM giai đoạn 2016-2021, tiếp cận xây dựng NTM từ cấp thôn, bản thể hiện sự đổi mới trong tư duy và phương pháp để phát huy tiềm năng, nội lực, nâng cao vai trò chủ thể của cộng đồng; bản chất của xây dựng NTM

cấp thôn, bản là phát triển cộng đồng, trong đó cần lấy con người làm trung tâm của sự phát triển; thôn, bản vốn là nơi có sự gắn kết tự nhiên, cùng chia sẻ lợi ích và trách nhiệm, xây dựng NTM từ thôn, bản sẽ phát huy được tiếng nói chung của người dân, tạo nền tảng vững chắc để thực hiện các mục tiêu ở cấp xã. Nhiều bài học kinh nghiệm quốc tế cũng chứng minh rằng phát triển nông thôn từ các cộng đồng sẽ thúc đẩy tính chủ động, sáng tạo, sự tham gia và hợp tác của người dân, khơi dậy tinh thần đoàn kết, sức mạnh nội sinh và tri thức bản địa, giảm dần sự phụ thuộc vào bên ngoài.

Với đặc thù đó, Bộ tiêu chí NTM cấp thôn, bản cần có cách tiếp cận khác với cấp xã. Tiêu chí không nên chỉ tập trung vào các yếu tố mang tính vật chất mà phải nhấn mạnh các chỉ số phản ánh sự tham gia và khả năng tự duy trì của cộng đồng, như: mức độ hạnh phúc; tỷ lệ người dân tham gia lập kế hoạch phát triển cộng đồng; mức độ hoàn thành kế hoạch; mức tăng thu nhập so với năm trước; năng lực lãnh đạo cộng đồng; mức độ gắn kết xã hội; sự tham gia của phụ nữ, trẻ em, người yếu thế; các tấm gương điển hình. Đồng thời, phát động phong trào thi đua giữa các cộng đồng sẽ góp phần khích lệ tinh thần phấn đấu.

Việc ban hành Bộ tiêu chí NTM cấp thôn, bản nên phân cấp cho UBND cấp tỉnh quy định cụ thể. Thậm

chí là sâu hơn nữa, do phần lớn các tỉnh, thành hiện đã rộng lớn hơn, các xã trên địa bàn cũng mở rộng hơn, nhiều thôn, bản hơn và đa dạng hơn (ví dụ các tỉnh vùng Duyên hải Nam Trung bộ và Tây Nguyên, sau khi sáp nhập có nhiều kiểu xã: xã biên giới, xã miền núi, xã đồng bằng, xã ven biển, xã hải đảo; mỗi kiểu xã lại có sự khác biệt rõ rệt về đặc điểm tự nhiên, kinh tế, xã hội và đặc điểm cộng đồng tại các thôn, bản, buôn, làng, phum, sóc...), UBND cấp tỉnh hoàn toàn có thể tiếp tục phân cấp cho UBND cấp xã ban hành Bộ tiêu chí NTM áp dụng đối với các thôn, bản, ấp trên địa bàn. Tuy vậy, dù là cấp tỉnh hay cấp xã ban hành, Trung ương cần có hướng dẫn cụ thể để đảm bảo tính thống nhất đối với những chỉ tiêu cơ bản gắn với tính chất cộng đồng để áp dụng đối với cấp thôn, bản.

4. KẾT LUẬN

Việc xây dựng Bộ tiêu chí quốc gia về NTM có thể được xem là nền tảng then chốt, gắn liền với định hướng mục tiêu, hoạch định chính sách, xây dựng nội dung, phân công nhiệm vụ và huy động nguồn lực thực hiện Chương trình MTQG xây dựng NTM và giảm nghèo bền vững giai đoạn 2026-2035. Bước khởi đầu mới đòi hỏi hệ thống bộ tiêu chí NTM cần thiết lập lại, với trọng tâm đặt ở cấp xã và cấp thôn, bản.

Xã tất yếu là đơn vị hành chính căn bản nhất để xây dựng bộ tiêu chí NTM. Một số đề xuất đặt ra đối với cấp xã gồm: (1) chỉ áp dụng thống nhất trên toàn quốc một bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM; (2) phân loại xã thành 03 nhóm theo điều kiện phát triển kinh tế - xã hội; (3) thu gọn 19 tiêu chí xã NTM còn 10 tiêu chí NTM; (4) cấp tỉnh chủ động định hướng xây dựng xã sau khi đạt chuẩn NTM; (5) cấp tỉnh quy định phường, đặc khu trên địa bàn hoàn thành nhiệm vụ xây dựng NTM.

Thôn đang trở nên quan trọng hơn khi xã đã trở thành "xã lớn" với số thôn tăng vọt, khiến khoảng cách giữa chính quyền và người dân xa hơn, đòi hỏi thôn phát huy mạnh mẽ vai trò kết nối. Xây dựng NTM cấp thôn, bản cần được tiếp cận theo hướng phát triển cộng đồng, trong đó tiêu chí thôn NTM phải lấy con người làm trung tâm, dựa trên thước đo về sinh kế bền vững, mức độ hạnh phúc và sự tham gia của người dân. Trong điều kiện nguồn lực còn hạn chế, con đường đi tới NTM bền vững chỉ có thể được củng cố từ nền tảng vai trò làm chủ, làm trung tâm của cộng đồng.

Một vấn đề quan trọng khác cũng cần được nhấn mạnh, đó là tăng cường phân cấp, phân quyền cho các địa phương, tạo sự linh hoạt trong việc quy định mức độ đạt chuẩn, bảo đảm phù hợp với thực tiễn và nhu cầu phát triển của từng địa phương, song không thấp hơn so với quy định, hướng dẫn của trung ương. Các tiêu chí cần được lượng hóa tối đa bằng những chỉ tiêu đo đếm được, nhằm đánh giá khách quan, đúng thực chất kết

quả thực hiện, đồng thời bảo đảm huy động và sử dụng hiệu quả các nguồn lực đầu tư, tránh dàn trải, lãng phí.

Tóm lại, có thể khẳng định, bộ tiêu chí NTM trong giai đoạn mới không chỉ là thước đo đánh giá kết quả, mà còn là công cụ định hướng, dẫn dắt tiến trình phát triển nông thôn. Việc hoàn thiện bộ tiêu chí vừa bảo đảm tính thống nhất toàn quốc, vừa thích ứng với bối cảnh mới sau sắp xếp đơn vị hành chính và đổi mới hệ thống chính trị, sẽ là chìa khóa để Chương trình MTQG xây dựng NTM và giảm nghèo bền vững giai đoạn 2026-2035 đạt được hiệu quả thực chất và bền vững■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X. 2008. Nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 5/8/2008 về nông nghiệp, nông dân, nông thôn.
2. Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII. 2022. Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 16/6/2022 về nông nghiệp, nông dân, nông thôn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam. 2021. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.
4. Thủ tướng Chính phủ. 2009. Quyết định số 491/QĐ-TTg ngày 16/4/2009 về việc ban hành Bộ tiêu chí quốc gia về NTM.
5. Thủ tướng Chính phủ. 2022. Quyết định số 150/QĐ-TTg ngày 28/01/2022 phê duyệt Chiến lược phát triển nông nghiệp, nông thôn bền vững giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050.
6. Thủ tướng Chính phủ. 2022. Quyết định số 211/QĐ-TTg ngày 01/3/2024 sửa đổi một số tiêu chí, chỉ tiêu của Bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM, Bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM nâng cao, Bộ tiêu chí quốc gia về huyện NTM và Bộ tiêu chí quốc gia về huyện NTM nâng cao giai đoạn 2021-2025; bổ sung tiêu chí huyện NTM đặc thù, không có đơn vị hành chính cấp xã giai đoạn 2021-2025.
7. Thủ tướng Chính phủ. 2022. Quyết định số 318/QĐ-TTg ngày 08/3/2022 ban hành Bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM và Bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM nâng cao giai đoạn 2021-2025.
8. Thủ tướng Chính phủ. 2022. Quyết định số 319/QĐ-TTg ngày 08/3/2022 về việc quy định xã NTM kiểu mẫu giai đoạn 2021-2025.
9. Thủ tướng Chính phủ. 2022. Quyết định số 320/QĐ-TTg ngày 08/3/2022 ban hành Bộ tiêu chí quốc gia về huyện NTM; quy định thị xã, thành phố trực thuộc cấp tỉnh hoàn thành nhiệm vụ xây dựng NTM và Bộ tiêu chí quốc gia về huyện NTM nâng cao giai đoạn 2021-2025.
10. Thủ tướng Chính phủ. 2022. Quyết định số 321/QĐ-TTg ngày 8/3/2022 về việc quy định tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương hoàn thành nhiệm vụ xây dựng NTM giai đoạn 2021-2025.